Ročník XII. — Číslo 47. Kvasilov dne 28. listopadu 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Lidé hromadí omyly svého života a vytvořují cbludu, které říkají Osud.
John Hobbes.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

J. Foitík.

Československé menšiny ve světě.

Nejpočetnější menšinou za hranicemi staré vlasti je menšina americká, čítající asi jeden a čtvrt milionů Čechoslováků. Američtí krajané dopracovali se značného blahobytu dík své pracovitosti a podnikavosti. V mnohých ohledech může na ně býti československý národ hrdým, neboť američtí krajané jsou národně uvědomělí a vždy a všude se hrdě hlásí k svému národu. Pozoruhodné jest, jak si dovedli vybudovati svůj krajanský tisk, který je opravdu čestně representuje. Mimo celé řady týdeníků rodinných, zábavných a odborných, mají několik slušných deníků s celou sítí stálých zpravodajů. Dík tomu, jsou krajané informování o všech důležitých událostech svým vlastním tiskem. Dále zase děkujíc opravdu demokratické ústavě, může jejich tisk směle a energicky hájiti zájmy krajanů.

V Kanadě je asi 40.000 Čechoslováků, v Argentině 30.000, v Brasilii asi 7.000. Emigrace do těchto států však stále ještě pokračuje, neboť krajané tam nacházejí stále ještě podmínky pro více méně úspěšné farmaření. V ohledu kulturním jsou naši krajané v těchto státech dosud málo uspokojeni. Je zde naprostý nedostatek školství a také tisk se nachází ještě v plénkách.

Česká menšina v Rakousku čítá asi 240.000, z toho v samotné Vídni je asi 200.000, zbytek na venkově. Tato menšina plní vzorně svůj národní úkol. Je bohatá smyslem pro kulturu a ušlechtile sebevědomá s nezlomnou chutí ku práci.

Slovenská menšina o Maďarsku je na tom nejhůře, neboť maďarská vláda nechce uznávati jakákoliv práva svých menšin na národní existenci. Počítá se, že je v Maďarsku asi 200 000 Slováků a asi 7.000 Čechů, kdežto úřady zmenšují tuto číslici na 105.000.

V Jugoslavii máme asi 115 000 Čechoslováků, z toho je polovina Čechů, polovina Slováků. Usazení nejvíce na venkově, jeví naši krajané v Jugoslavii čilý ruch kulturní a hospodářský, nijak nebrzděný vládou.

U nás na Volyni počítá se Čechů asi 40.000, podle jiných dokonce více, přesný počet nám není znám. V mnohých ohledech musíme ještě mnoho doháněti krajany v jiných státech. Jak známo, nemáme ani dosti škol obecných, o středních ani nemluvě. Dlouhou dobu se myslí na uskutečnění školy hospodářské, ale z nedostatku hmotných prostředků zůstává tato otázka stále nerozřešená k velké škodě celé menšiny a zvláště venkova. Rovněž náš časopis se sotva drží při životě, ačkoliv bychom už konečně mohli míti slušný polotýdeník.

V sovětském Rusku zůstalo našich krajanů asi 40.000. Od nich nedocházejí skoro žádné zprávy, takže si těžko učiniti představu o jejich životě.

V Rumunsku je Čechoslováků asi

(Dokončení na str. 3.)

Konference v Bruselu.

Konference „devíti mocností" — pozváno bylo 17 států — byla zahájena 3. listopadu v Bruselu. Jejím předsedou byl zvolen belgický zahraniční ministr Spaak. Japonsko odmítlo obeslati konferenci, nechce se dát do jednání na mezinárodním foru. Chce si vynutit vojenskými úspěchy přímé jednání s Čínou. Čínský delegát Wellington Koo upozornil konferenci, že Japonsko napadlo Čínu, obsadilo velké čínské území a znemožnilo čínskou plavbu na čínském pobřeží; v Číně je pět japonských armád a bombardováním bylo zničeno 62 měst. Koo zdůraznil, že to vše je porušením smlouvy „devíti mocností" a odmítl přímé vyjednávaní s Japonskem, protože jde o zájmy mnoha zemí.

Konference zaslala japonské vládě nové pozvání k účasti, japonská vláda však nespěchá s odpovědí. Vyslovila se proti účasti Sovětského svazu na konferenci. Vyhlídka na úspěch bruselské konference je velmi malá a jejím výsledkem bude snad jen platonické gesto pro Čínu.

Bylo správně řečeno, že není již kolektivní bezpečnosti, jak ji chtěla zavésti Společnost národů, která byla soudcem, ale neměla četníka, aby ten její rozsudek skutečně provedl. Zbývá jen především důvěra ve vlastní sílu a u menších států víra v pomoc jiného státu. Jenže ta pomoc je pedmíněna tím, že onen velký spojenec nebo ochranitel má na menším státu skutečný zájem a že může skutečně pomoci.

Čína měla a má mnoho přátel, kteří mají dokonce na jejím osudu přímý zájem. Ale přes to vše nedošlo na bruselské poradě k žádnému aspoň mravnímu posílení napadeného státu, nanejvýše by tu byla ochota prostředkovatí mezi válčícími stranami, když ty o to požádají.

Právem si při rozchodu bruselské porady posteskl čínský vyslanec, že „takové váhání a taková neochota spíše povzbuzují síly, jež sejí nepořádek."

V Japonsku se vede kampaň pro přerušení diplomatických styků s Anglií a pro vyhlášení války Číně. Japonsko ve svých mezinárodních vztazích může se nyní opříti o smlouvu s Německem a s Italií. Japonsko je tím sebevědomější. Prohlásilo již, za kterých podmínek by bylo ochotno dohodnouti se s Čínou: vůdce čínského národa maršál Čankajšek by musil odstoupit a všichni členové slavné rodiny Sung mu ili by býti vyloučeni z čínských věcí. Jsou to podmínky opravdu těžké.

V obsazené severní části Číny Japonci vyhlásili nový autonomní stát Khoko, který čítá 3 a půl milionu Mongolů a půl milionu Číňanů; jeho vedením byl pověřen kníže Teh.

Čínská vláda se rozhodla přeložiti sídlo do Čunkinu. Rozhodna schůze čínské vlády se konala 14. listopadu. Zúčastnilo se jí 18 vůdčích osobností čínskýeh, mezi nimi Čankajšek a jeho choť. Z těchto 18 osob se 10 vyslovilo pro uzavření míru s Japonskem, mezi nimi Čankajšek, ministr války generál Hojinčin a náčelník generálního štábu generál Čenčin. Ostatní, mezi nimi též paní Čankajšeková, prohlásili, že je nutno pokračovati v nepřátelství proti Japonsku. Zprvu menší počet zastánců války svými důvody, přednesenými během zasedání, dosáhl konečně převahu. V důsledku toho bylo pak rozhodnuto o přesídlení vlády do Čunkinu.

Osvětová hlídka.

Moderní použití asbestu.

Mezi četná odvětví průmyslu, která vyrostla z výzkumů moderních chemiků, patří nesporně průmysl nespalitelných tkanin. Ohnivzdorné tkaniny vyrábějí se dnes v široké stupnici skvělých barevných odstínů. Nedávno byl totiž objeven způsob, jak možno barviti abestová vlákna na trvalo, podobně jako se barví vlákna vlněná, bavlněná, nebo lněná. Asbestová vlákna jsou „stálobarevná“ a nepozbývají své barvy ani v největším žáru.

Proto bude možno v praktickém životě nahrazovati růzé tkaniny nespalitelným materiálem. Asbestové tkaniny, vyráběné ve všech tvrdých i pastelových odstínech, dobře se uplatní na závěsy, pokrývky nebo ozdobené draperie všude tam, kde obyčejným látkám hrozí nebezpečí ohně.

Více než dva tisíce let pokoušeli se lidé vyrobiti látku, vzdorující ohni. Staří Řekové první poznali, že by byl pro to nejvhodnější asbest, moderní Britové zužitkovali tuto myšlenku odchodně.

Slovo asbestos jest původů řeckého. Původně znamenalo nehašené vápno a římský spisovatel Plinius užívá jej — ale ne důsledně — ve významu nespalitelné látky a zároveň jím označuje nerost, který se dobýval v Řecku a v Italii. Asbest, český také osinek, vláknitá to odrůda některých nerostů, jest směsí křemičitanů, železa, vápníků, hořčíků a hliníku. Zprvu upoutal asbest pozornost jenom jako přírodní zvláštnost: když se totiž roztírá mezi prsty, rozpadá se v jemná vlákénka.

Pro zajímavost budiž poznamenáno, že už Řekové pokoušeli se utkávati tato vlákna v malé kousky tkaniny. Dělali to ovšem nikoli z praktických důvodů, ale spíše, aby ukázali svou řemeslnou dovednost. Skutečně se jim to povedlo a začali užívat asbestu k výrobě malých šátků, jež se čistily tak, že se vhodily do ohně. Potom bylo usilovně pátráno po asbestonosných nerostech. Když se podařilo vyrobiti vlákna i metr dlouhá, rozmohlo se zužitkování osinku ještě více.

Byly z něho hotoveny pohřební rubáše pro mrtvoly, které se měli spáliti a tak mohli bezpečně odděliti popel z mrtvého těla od popele pohřební hranice. Karel veliký měl prý velký ubrus z asbestu. Později se užívalo jemných vláken pro knoty do lamp, jak je dosud zvykem v Gronsku. Ve sbírkách Vatikánského musea jest uložen kus staré, primitivní tkaniny z asbestu.

Zajímavá zpráva jest z roku 1671, kdy jakýsi anglický kupec, obchodující s Čínou, předložil Královské společnosti kus osinku, podotýkaje, že je to „rouno ze salamandra“. Obstaral si více kusů nerostu a poznal, že se mu v rukou roztírají v měkké a hladké chomáčky jako z vaty.

Tento objev nabyl obchodního významu až za 200 let, kdy parní stroj zrevolucionoval svět. Pátralo se po něčem, co bylo nejen nespasitelné, ale chránilo i před velkým žárem, který vznikal v primitivních pecích, jichž se kdysi užívalo jako parních generátorů. Někdo si vzpoměl na osinek a náhodou v té době byla objevena velká jeho ložiska v Italii a na Korsice. Byly tam otevřeny doly a nalámaný nerost šel na odbyt. Užívalo se jej v surové stavu k obalování součastek parního stroje, nejvíce sálajících žárem. To ukázalo nové použití pro asbest.

V Anglii lancashirské přádelny jsou specialisovány také na výrobu asbestových tkanin. Nerostná vlákna se spřádají tak snadno jako vlákna bavlny, jediný rozdíl je ten, že stavy tkající křehké osinkové tkanino pracují pomaleji než stavy normální. U některých levnějších tkanin přidává se k asbestu bavlna.

Nyní vyrábí se v Anglii velké množství nespasitelných asbestových látek. Hotoví se z nich obleky pro hasiče i pro letce. Před časem vykonané zkoušky ukázaly, že se nic nestane člověku oblečenému v asbestový oblek, boty, rukavice a helmici mezi šlehajícími plameny hořícího dřeva, napuštěného petrolejem. Tři a půl minutový pobyt v ohni při teplotě přes 800 stupňů Celsia měl pouze za následek, že dotyčný se poněkud více potil. Jakmile šat vychladl, mohl se nepoškozený svléci. V asbestových rukavicích dá se vzíti do ruky do běla rozpálená ocelová tyč, aniž by bylo cítit zvýšenou teplotu. Britské ministerstvo letectva zakoupilo proto nedávno 100 párů těchto rukavic pro své piloty a mechaniky pro případ ohně. Od té doby bylo už zachráněno několik životů lidí, kteří by jinak uhořeli v letadlech.

To jest velice efektní použití látek z asbestu. Mnohem prozaičtější, ale ne méně důležité jest použití asbestu proti ohni v budovách. Asbestové stěny a stropy omezí oheň na místnost, kde vznikl. V Anglii jsou dnes již sta malých bytů tak zařízených, a přece to nijak zvlášť nezvýšilo stavební náklady proti obyčejné lehké stavbě.

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Děti přírody.

(Dokončení.)

Děti „dětí přírody“ mají zlaté časy. Chodí do škol a učí se. Vláda americká všecko platí, žák dostává oděv, stravu i ubytování. Školy staví se v malebném zákoutí přírody, uprostřed rozlehlých zahrad, u nich zruzují se celá hospodářství, pěstuje dobytek. Podle možnosti vyučuje se pod širým nebem, každá škola má svého lékaře, zodpověděného za zdraví dětí. Vyučuje se v prvních třídách mateřským jazykem indiánským, od 10 let přichází na řadu angličina. Přístup do škol indiánských mají také děti bělochů, kolonistů na farmách, děti našinců jak v Oragu, Oklahomě a jinde. Po reservátech působí 126 škol misionářských, které „děti přírody“ obrací vydatně na křesťanství. Indián je věrudivný člověk. Od mládí pečuje o něj vláda, škola, lékař, misionář, spekulant, všecko má, ale nedovede se samostatně uživiti. Na reservátech trpí hlad a hyne. Dr. Ray, universitní profesor prohlásil, že Indián musí se vychovati na sebevědomého amerického občana. To dá se docíliti jedině assimilací a zrušením reservátů. Ve školách potřeba od mládí vyučovati řemeslům; kovářství, řemenářství, zednictví, tesařství a všem jiným. Děti indiánské mají nevšední schopnosti v průmyslu. Dovedou vyráběti krásné předměty ozdobnické, hrnčířské, pestré tkaniny, vyšívky. Jsou ve všem řemesle nadobyčejně zručnými. Škola má probouzeti jejich sebevědomí a přiváděti je ve styk s moderní civilisací. Nejvážnější podmínkou vychování „dětí přírody“ jest stálý styk s dětmi bělochů.

Jak jsem se zmínil některé osady a farmy našinců sousedí s vesnicemi Indiánů, hlavně v Oklahamě, Oregonu a jinde. Naše děti navštěvují jejich školy. Sousedé se poznávají, seznavají, spolu pracují. Našinci jsou úslužní lidé, vypomáhují kde mohou, poradí, naučí. Takové jednání se Indiánům líbí, milují „dobré sousedy.“ Loučí je spolu víra křesťanská, život hospodářský, zákony státní, mírumilovnost a kdo tam si vzpomene, že Indián není člověk! To bývalo, dnes je jinak. Rovnost, svornost, bratrství! Z počátku bývaly obtíže, nedá se upříti, sousedi si nerozuměli, ale dnes? Indián mluví anglicky jako když bičem mrská a Čech i v řeči Qûapaûsů se dorozumí.

Stává se, co se státi musí, co je přirozené a tak staré jako lidstvo samo. Dorůstající děti se mezi sebou žení. Často o tom ani máma neví. Našinec z Čechů nemá ničeho proti tomu, když jeho syn má svatbu s pěknou dcerou souseda Indiána a dostane věnem lány úrodné země, která čeká na oráče, aby nesla stonásobný užitek.

A potom, moderní Indiánky jsou děvčátka milováníhodné. Urostlé jako topol štíhlý, oči ohnivé, vášnivé, tělo plné vnad a okouzlující krásy a pleť, vždyť to není tak zlé, našince také slunce spaluje, když v potu tváře chléb svůj vezdejší na poli sbírá. Novodobá Indiánka je dobrou, starostlivou matkou svých dětí a nejvěrnější společnicí svého muže. Už umí všecko, všemu se naučila. Důležito je, že její plodnost je vyšší nežli u žen bílých. Mívá pravidelně každý rok dítě. A co nejvážnější, děti bez tuberkulosy. V mí-

Tak zastupuje asbest nezámožnému člověku nehořlavý železobeton.

Výběr.

Československé menšiny ve světě.

(Dokončení ze str. 1.)

50.000, v Bulharsku 3.000, v Německu 46.000, ve Francii 50.000, v Anglii 6.000, v Italii a ve Švýcarsku asi po 3.000.

Mimo to najdete Čechoslováky všude ve všech koutech světa, ať už v horké Africe, Indii, Číně, Australii nebo v chladných zemích Severu. A všude naši krajané, třeba jen v malých skupinách a nebo i jednotlivě usazení činí čest českému jménu a nemají vroucnějšího přání, než zachovati si svou národnost a svou čest a přejí si aby na ně stará vlast nezapomínala.

Dopisy.

Z Kupičova.

Dne 19. listopádu t. r. scházeli se občané, občanky, mládež a děti k usedlosti rodiny Leguerové, aby doprovodili k odpočinku zesnulého otce rodiny, Václava Leguera ve věku 67 let.

Byl to velký zástup pohřební, neb přišli všichni kteří ho měli rádi neb cítime koho ztrácime: Manželka věrného manžela, děti dobrého otce, občané tichého, vzorného souseda a proto si zasluhuje nesmrtelnou vzpomínku.

Byl každému dobrým rádcem a jeho pracovitá ruka svědčila o čistotě charakteru. V době německé okupace byl ustanoven mistrem stavitelským a tehdy naši lidé, jeho pomocníci, se měli dobře. Když obec Kupičov vyhořela při německé okupaci, byl mnohému rádcem a je málo staveb v Kupičově na nichž by jeho ruka nepracovala. V mnohém pomáhal i při nové stavbě českobratrském evang. kostela v Kupičově.

Jak jsme jej měli rádi svědčí o tom pohřební průvod, který vedla hasičská kapela a pěvecký kroužek. Na hřbitově zpěváci zazpívali — „přes vršiny hrobu tvého každá bouře přeleti a s Bohem na shledanou.“ Pohřební obřad vykonal p. farář Jar. Opočenský.

B. G-ra.

šených manželstvích všechny nakažlivé nemoce utekly. Nová krev, silná, říkaji lékaři.

Není to první případ, že se žení potomek našinců s „květem přírody“ nebo že Indián si vyhlédl za družku života právě dívku z české rodiny. Mohu dokázati, že ti mladí lidé ani s druhé strany si nestěžují, jsou spokojeni a ovládnuti nějakým nádšením, které oceňuje právo člověka k volnosti.

— „Chvála Bohu, oženil jsem se dobře. Miluji ženu svou čím dále, tím více Zasluhuje si tu lásku. A naše děti? Radost z nich veliká, buclaté zdravé, veselí se životem přírody živé, pohlíží na ni zrakem osilňujícím, právě jako jejich matka, která úsměvem rozjasňuje duši.“ —

— „Na poměry nemohu naříkati. Indiáné z dalekého okolí nám snesli mnoho darů, celá stáda krocanů přivedli na dvůr, několik koní, krávy, kozy, ovce, brambory, rajská, gumu, ani na nejlepší tabák pro našeho starého (otce) nezapoměli. Dále mnoho vyřezávaných věcí ze vzácných tvrdých dřev, ovoce různé, celé hromady, pěkné kožešiny, musíme jich polovinu prodati nebo nám je moli sežerou a zničí. Také žena dostala plno zlatých ozdob a kamenů drahých. Ani ve snu mně nenapadlo, že Indiáné jsou tak dobří a obětaví lidé. Vzal jsem si ženu z čisté lásky, nic více jsem nežádal, udělali ze mne boháče.“ —

Tak a podobně píše jeden z našinců, který před půl věkem jako mladý člověk se vydal do Ameriky a tam kdesi v krajinách Oregonu se usadil, aby pracoval na hospodářství.

— „Byla to práce nesnadná káceti staleté stromy, orati, sklízeti, děti malé, nikdo nemohl pomáhati. Dnes jinak je. Syn se oženil s bohatou dcerou indiánského souseda.“ —

— „Máme všeho až pod krk, dobře se nám vede. Ještě mám dva syny a dceru. Starosti o ně nemám. Sám už nehospodařím, sedávám u okna, dívám se do dálek na boží přírodu a pomalu se připravuji na „onen svět“, vždyť už mám sedmdesátsedm let!“ —

Musím tu chválu skončiti, aby náš pan redaktor, dosud mládenec a člověk plný ideálů nedostal také dobrodružnou chuť podívat se do Ameriky jak takové „dítě přírody“ vypadá.

Kronika.

Polský zahraniční obchod v říjnu.

Dovoz do polského celního území dosáhl v říjnu t. r. 279.071 tun v ceně 106,111.000 zlotých a vývoz z tohoto území činil 1,361.058 tun v ceně 108,326.000 zlotých, takže bilance zahraničního obchodu vykazuje aktivní zůstatek 2,215.000 zlotých. Ve srovnání s měsícem září t. r. hodnota vývozu stoupla o 17,709000 zlotých, kdežto hodnota dovozu se zmenšila o 7,113.000 zlotých. V říjnu minulého roku dovoz činil 94,3 milionu zlotých, vývoz pak 93,4 milionu Zl.

Vývoz másla z Polska.

V třetím čtvrletí t. r. bylo z Polska vyvezeno 5.290 tun másla. Z vyvezeného másla šlo 65 proc. do Anglie, 27 proc. do Německa. Vývoz konal se téměř výlučně prostřednictvím ústředen mlékářských družstev.

Požadavky chmelařů.

Správa Volyňského chmelařského spolku v Dubně konala schůzi a usnesla se požadati Ministerstvo zemědělství o omezení sázení nových chmelnic a Ministerstvo školství o zreformování chmelařské školy v Šubkově.

Nový president m. Zdolbunova.

Presidentem města Zdolbunova byl vybrán p. inž. Tadeuš Popławski, byv. referent zemědělský v zdolbunovském sejmiku.

Sučeu obsazeno Japonci.

Přes prudké lijavce pokračují japonské oddíly v silném tlaku na levé křídlo čínské linie, zatím co vojsko, postupující na střední frontě, prý se zmocnilo města Sučeu. V Šanhaji se z toho usuzuje, že to patrně znamená zhroucení t. zv. čínské „Hindenburgovy linie“. Naproti tomu ovšem docházejí zprávy, že čínské vojsko u Vusihu a Kjanjinu obdrželo čerstvé posily z Kvantunu a Sečuanu, které obsadily čínská opevnění a vystřídaly oddíly, které již prodělaly mnoho bojů. Také zvláštní vydání japonských listů oznamují, že japonské vojsko dobylo Sučeu a že učinilo značné pokroky na trati z Čanšu do Sučeu.

V Nankinu se zpráva o dobytí Sučeu potvrzuje. V těchto dnech bylo také úředně ohlášeno, že čínská ústřední vláda se přestěhuje do Šunkinu.

Japonské oddíly pokračují nyní v postupu k jezeru Tajhu. Překročením tohoto jezera by se octly v boku čínské fronty a oslabily by postavení u Kianjinu, kde se, jak se zdá, soustřeďuje čínská obrana. Je známo, že za posleduí týden dopravili Japonci do Šanhaje velké náklady dříví, určené patrně na stavbu vorů. — Japonské válečné lodi bombardovaly znovu Amoy.

Nankin bude-li dodyt, padne Japoncům do rukou město, z něhož obránci odnesli všechno, co mělo nějakou cenu. Vyklizování Nankinu je v plném proudu. Dešť znemožňoval japonským bombordovacím letounům mařiti evakuaci.

Po prvé od vypuknutí čínsko-japonského sporu oznámilo japonské ministerstvo války celkové japonské ztráty. Počet mrtvých se udáva na 16.048.

Kdo a jak bude kontrolovat Šanhajské koncese.

Na dotaz, jaké jsou japonské požadavky v otázce kontroly čínských zpráv v Šanhaji, prohlásil mluvčí japonské vlády, že mu dosud nejsou známy podrobnosti. Všeobecně se má za to, že japonským úřadům by měl býti svěřen dozor nad všemi čínskými správami v Šanhaji, které byly v nějakém styku s nankinskou vládou a to nikoli z pouhého práva vítězů, ale

z nutnosti vyvolané nepřátelstvím. Mluvčí ujistil pak dále, že Japonsko nemá v úmyslu vměšovati se do správy francouzské a mezinárodní koncese, kromě organismů, které mají ráz čínské správy.

Šest požadavků Německa.

Ačkoliv ještě nebylo nic řečeno z oficiálních úst o Halifaxově poradě s Hitlerem, přece jen překvapuje nyní ohlas této cesty v britském tisku.

„Manchester Guardian“ praví, že Německo uvědomilo Londýn o svých požadavcích již před Halifaxovou cestou. Jde v podstatě o šest požadavků: 1. Německo je ochotno vrátiti se do Společnosti národů s podmínkou, že bude revidován pakt o Společnosti národů tak, aby byla odstraněna jakákoliv souvislost mezi paktem o Společnosti národů a mírovými smlouvami a aby byly odstraněny sankce. (Anglie musí uznati italskou suverenitu nad Habeší.)

2. Velká Britanie projeví souhlas, aby Československo bylo reorganisováno podle švýcarského kantonálního systému a aby pro sudetské Němce byl zřízen zvláštní kanton.

3. Velká Britanie prohlásí, že nebude Rakousko podporovati ani diplomaticky, ani vojensky, ani politicky.

4. Německo nebude míti v příštích šesti letech žádné koloniálně-politické požadavky, když Velká Britanie prohlásí svou ochotu podporovati Německo, až se bude dožadovati bývalých německých kolonií. Německo se zavazuje, že nezřídí v těchto oblastech ani námořní, ani jiné opěrné body.

5. Německo se vynasnaží o sjednání míru ve Španělsku, jestliže Velká Britanie uzná Franca de jure.

6. Německo se vysnaží ze všech sil napomáhati sjednání míru na Dálném východě.

„Jednotné pivo“ v Německu?

Od nějaké doby mluví se v Německu o tom, že se připravuje omezení výroby piva a že místo různých druhů piva má býti zavedeno pivo jednotné kvality. Příčinu toho dlužno hledati v nedostatku krmiva a také devis, který nutí k tomu, aby pivovary dostávaly menší příděl ječmene a aby byl omezen dovoz lepších druhů ječmene a chmelu.

Produkce piva má býti reglementována také po jiné stránce. Praví se totiž, že „regionální omezení místního zásobování pivem, o než se usiluje“, má býti zaručeno typisací piva. Není dosud jasno, jak má býti tímto způsobem provedeno projektované omezení odbytu na určitém území. Patrně se však doufá, že odbytovou kontingentaci bude možno provésti snadněji, když bude jen zcela málo druhu piv a pivovary si nebudou moci navzájem konkurovati.

Janson sestavil novou belgickou vládu.

Nový kabinet bruselský byl po více než měsíčním jednání utvořen. Kabinet sestavil Paul Emil Janson, státní ministr, advokát, předseda bruselské advokátní komory. Před třemi dny vrátil se s králem Leopoldem z Londýna a byl pověřen sestavením nové vlády. Paul Janson je 66 let stár. Nový kabinet složil přísahu. Skládá se z 6 socialistů, 5 katolíků a 2 liberálové: Spak ministr zahraničí. Ministrem národní obrany je armádní generál Denis.

Francouzský min. předseda a zahr. ministr pozváni do Londýna.

Úředně se potvrzuje, že francouzská vláda přijala pozvání britské vlády a ministerský předseda Chautemps, provázen ministrem zahraničí Delbosem, navštíví Londýn 29. a 30. listopadu. Ministerský předseda Camille Chautemps nezná ještě osobně britského ministerského předsedu Chamberlaina a jejich londýnské rozmluvy budou tedy prvním osobním setkáním. Dne 2. prosince nastoupí zahraniční ministr Yvon Delbos — jak známo, — cestu do Varšavy a malodohodových států.

Na politických místech francouzských vyvolalo značný zájem a ohlas pozvání do Londýna, jež učinil ministerskému předsedovi Chautempsovi a zahraničnímu ministrovi Delbosovi ministerský předseda Chamberlain a státní tajemník pro zahraniční věci Anthony Eden, aby s nimi prodebatovali všechny aktuální otázky zahraniční politiky a zvláště otázky, jež nabyly aktuálnosti po návratu lorda Halifaxe z Německa.

Spiknutí proti francouzské republice.

Prohlášením ministra vnitra Dormoye, že odhalená tajná polovojenská organisace měla za účel „nastoliti diktátorský režim“, dostalo celé policejní vyšetřování a nastávající soudní proces určitý ráz: spiknutí proti republikánským zřízením. Dokumenty jež zabaveny, jsou usvědčující. Podrobný plán tajné organisace byl nalezen v kanceláři průmyslníka inž. Deloncla, který dlí mimo Paříž. Cestuje prý právě po Italii. Státní bezpečnostní policie vyslechla několik osob z jeho okolí, především jeho společníka a spolupracovníka, bývalého námořního kapitána Maresquiera.

Přece mírové jednání ve Španělsku?

Ve Španělsku panuje téměř úplný klid zbraní. K očekávané ofensivě vojsk generála Franca směrem na východ dosud nedošlo. Tato skutečnost dala anglickému tisku podnět ke zprávám o mírovém jednání mezi republikánskou vládou a Francem. President katalánského generalidadu Companys se sešel v Bruselu se zástupci generála Franca. Houževnatě se udržují zprávy, že předmětem jednání bylo zřízení konstituční monarchie ve Španělsku, při čemž by byla zachována úplná autonomie Katalánska. Po vyčištění severního Španělského pobřeží od „rudých“ je Franco ve značné převaze a získává si stále většího respektu v zahraničí. Za těchto okolností je ochota vládních činitelů k mírovému jednání velmi pravděpodobná, tím spíše, že sovětské Rusko, mající velké starosti na Dálném východě, odmítlo valencijské vládě další pomoc finanční i lidskou. Území valencijské vlády se po obsazení severního pobřeží Francovým vojskem velmi zmenšilo.

Mussolini — koloniálním ministrem.

Na návrh ministerského předsedy Mussoliniho jmenoval král vévodu z Aosty místokrálem v italské východní Africe. Ministerský předseda převzal dále resort ministerstva kolonií. Podsekretariát pro měnu a devisy byl proměněn na ministerstvo a státní podtajemník Guarnieri byl jmenován ministrem.

Bulharský car Boris v Berlíně.

Oznamuje se z Berlína, že bulharský car Boris přijel do Berlína k několikadennímu pobytu na návštěvu mezinárodní lovecké výstavy. Podle zprávy listu má míti rozhovory s ministrerským předsedou Goeringem a jinými německými státníky,

Židé opouštějí Palestinu.

Trvající nepokoje v Palestině způsobily, že emigrace židů téměř úplně ustala. Ale nejen to. Strach o život přiměl už řadu rodin, že se rozhodla opustit horkou půdu palestinskou a vrátit se do Evropy. Jsme dnes svědky hromadné reemigrace židů z Palestiny. Na příklad do Polska přiielo v posledních čtrnácti dnech osmdesát vystěhovalců, kteří z obavy před Araby opustili „zaslíbenou zemi“

V Německu proti zřizování zbytečných museí.

Německý ministr výchovy vydal zvláštní nařízení, v němž podrobuje přísné kritice snahu o vybudování menších krajinských museí v celé řadě menších německých měst. Ministr uznává, že lze vítati snahu obětavých mužů, kteří věnují svou péči zkoumání místních poměrů přírodních a kulturních, dějinám města a okolí a chtí ukládat získané poklady do musea místního nebo krajského charakteru. Ministr varuje před tříštěním museální činnosti. Musea menšího rozsahu jsou prý často karikaturou jinak chvályhodné myšlenky. Naopak je třeba klásti důraz na to, že památky přírodní a dějinné z toho neb onoho kraje získají, jestliže budou uloženy v širším rámci a za součinnosti mužů odborníků, kteří pracují ve větším kulturním společenství. Ministr výchovy jde dokonce tak daleko, že nařídil, aby byla všecka dosavadní menší musea přezkoumána a aby bylo zjištěno, zda mají existenční oprávnění. Ta musea, u nichž se ukáže, že nemohou splniti své poslání, budou prostě zrušena.

Roosevelt již nebude po třetí kandidovat.

Vážné pařížské listy přinášejí z Washingtonu zprávu o prohlášení, které učinil president Spojených států amerických Roosevelt, že už nemíní po třetí kandidovat na presidentský stolec Spojených států amerických. Pokud se týče nejbližších let, vyslovil Roosevelt vážné obavy o osud míru ve světě. V budoucí perspektivě vidí, že nejnebezpečnějšími lety bude období 1939 až 1941. V těchto letech Roosevelt očekává výbuch válečného napětí a možnost velké světové války. Právě z toho ohledu Roosevelt nemíní již po třetí kandidovat na presidentský stolec Spojených států amerických a pokládá za nutné, aby jeho nástupcem byl muž mladý, silné energie a pevné vůle. Roosevelt sám chce v r. 1940 opustit politickou dráhu, vzdát se veřejného života a uchýlit se do soukromí. Pro tak vážné období je třeba, aby příští president Spojených států byl vyzbrojen nejen energií, ale také širokým rozhledem, odpovědností a opravdu státnickou moudrostí.

Ženská hlídka.

Manželství.

Oboustranná náklonnost — i když je jak tělesná tak duševní — nestačí k šťastnému manželství. Oba příští manželé musí si říci: „Nyní se váži na celý život. Volil jsem a ode dneška nepozůstává cíl mého života v tom, hledati co by se líbilo mně, nýbrž v tom, hledati, co by se líbilo mému vyvolenému partneru.“ Toto odhodlání tvoří nejlepší poklad šťastného manželství. Sňatek z rozumu, nebo sňatek z lásky? Je těžko rozhodovati. Ale sňatek z lásky, když je provázen pevným odhodláním svazek upevniti, dává nejlepší vyhlídky na šťastný život.

A je hodně šťastných manželství? Zajisté. Ale jsou proto šťastná, poněvadž si oba partneři štěstí přejí a umí si vytvořiti.

Je možno si „vytvořiti“ manželské štěstí? Kdybych měl určiti, co je kořenem tohoto problému, řekl bych: „Manželství není hotovou věcí — je úlohou, kterou je nutno teprve rozřešiti.“

Hra není v tomto případě nikdy vyhraná. Životní náhody umožňují nejrůznější obraty. Jak mnoho manželství, která se zdála dlouho být pevná a chráněná proti všem rušivým vlivům — rozrušila válka? Je nutno počítati s „nebezpečným stářím“ pro obě pohlaví. I nejlepší manželství jsou úlohou, kterou je nutno denně znovu řešiti a štěstím, které je nutno vždy znovu budovati a znovu dobývati.

Je nutno býti upřímný — ale také zdvořilý. Ve šťastném manželství musí se naučiti každý respektovati vůli a vkus druhého. Bylo by bláhové domnívati se že dva lidé mají stejné myšlenky, stejná přání a stejné prvky. To není možné a také to není žádoucí.

Manželství není tím, co si představují romanticky zamilovaní. Je zařízením, které spočívá na přirozeném pudu. Má-li býti úspěšné, nestačí pouze vřelá náklonost, nýbrž musí přispěti i k odříkání, chytrost a dobrá vůle. Jsou-li splněny tyto podmínky, vytvoří se ona podivuhodná náklonost, tato jedinečná (a pro ty, kteří ji neznají nepochopitelná) směs lásky přátelství, smyslnosti a úcty, snášenlivosti i autority — ono podivné spojení lidského a božského — skutečné manželství.

Různé zprávy.

Sokolí zrak.

Chce li se vyjádřit zvláštní schopnost očí, mluví se obyčejně o „sokolím zraku“. Tímto zrakem se nedávno zabýval prof. B. Schmid a četnými přesnými zkouškami zjistil, že pták sokol jest vlastně dalekozraký. — Zatím co předměty blízko ležící sokol vidí v mlze, má skutečně podivuhodnou schopnost rozeznávati předměty na dálku. Jeho zrak je asi třistakráte lepší zraku moralního člověka. — Na příklad sokol rozezná holuba i ve výši 1.000 metrů, kdežto člověk na tuto vzdálenost nevidí ani dobrým kukátkem vzrostlého kohouta.

Klub polyglotů.

Zajímavý spolek byl založen v Paříži pod názvem „Klub polyglotů“. Jeho členové musejí před přijetím složiti zkoušku alespoň z 15 živých jazyků. Jest zajímavé, že členové klubu jsou z různých sociálních vrstev. Jeho členy jsou profesoři, číšníci, obchodníci, cestovatelé, hoteloví vrátní, soukromí úředníci a dokonce i kuchař. Předseda klubu, profesor gymnasia, mluví plynně 33 jazyky a dalších 6 ovládá tak, že rozumí alespoň mluvenému slovu.

304.

vyňal a uložil, ale jako by ho dráždilo vlastní podezření, že není dost silný se opanovat, zase tobolku uzavřel, zastrčil ji do kapsy a vyšel ven. Vsedl do drožky a dal se dovézti na nádraží. Za půl hodiny unášel ho vlak nazpět k Monte Carlu. V kupé, do něhož vstoupil, seděli dva páni a dáma, podle hovoru Angličané. Jeli do Monte Carla na celou zimní saisonu a jevili veliký zájem o kasino. Ti asi budou hrát, myslil si potupně, vezou s sebou dost peněz a cheků, aby mohli bezstarostně oddati se vášni a ubíjet nudu dlouhých dní. Nevšímal si jich a teprve když vlak zastavil na stanici, prudce vstal a vyšel ven.

Modré moře pod samými kolejemi šumící ho uvítalo. Prošel peronem a vstoupiv do vytahovadla, ocitl se před kasinem. Rafinovaná nádhera parku, budovy a celého okolí se mu zjevila a zvláštní tíseň sevřela jeho srdce. Zde tedy slaví náruživost zlata svoje orgie, sem putují tisícové a statisícové, aby ukojili svoji vášeň a odcházeli odtud se vzpomínkami, které nikdy nevyblednou.

Přešel parkem, prohlédl nádherné budovy a váhavě se vracel ke kasinu, jako by dosud si nedůvěřoval a neměl odvahy vejíti do tajemné budovy, střežené livrejovanými dozorci. Jsem snad baba, že se tolik bojím,

301.

Carlo?“

„Vábilo mě, ale již neváb",“ přiznával se jaksi zahanbeně. „Ztrávím několik týdnů v Nizze a potom se vrátím. Ostatně nemám tolik peněz, abych mohl hazardovati.“

„Jste-li již zde, do Monte Carla se podívejte,“ pravil kníže laskavě. „Stojí za podívanou. Také zahrát si můžete, ale s rozumem, barone, protože kdo si nezachová chladného rozumu, najde svoji zkázu. Škoda, že vás nemohu zavésti ke hřbitovu, kde leží oběti vášně bráčské. Ten mluví lépe než nejlepší kazatel.“

„Nezabiju se, vážím si příliš života, ujišťoval Artur.

„Nemluvte, dokud jste nezkusil. Kolik jich před vámi sem přišlo s nejlepšími úmysly a potom sáhli k revolveru nebo vyhledali chladné vlny moře. Jen rozum, můj milý. Jste ještě mlád, jak pozoruji neštítíte se práce a to jsou neocenitelné vlastnosti, při nichž netřeba si zoufati. Podívejte se, jak rozkošně jest rozložena tato pevnůstka Eze, jak malebný je záliv. Ach ano, kdo jednou okusil všechny tyto krásy, přichází sem opět Jezdím sem rok co rok a abyste nemyslil, že jsem skrz naskrz nesmiřitelný puritán, také si někdy zahraji.“

Zasmál se tiše a Artur se usmál také.

Tupolev, nejlepší sovětský konstruktér zastřelen.

Do Helsinky přišly zprávy z Moskvy, že nejlepší sovětský konstruktér letadel Tupolev byl zastřelen. Tupolev pracoval ve stavbě letadel 15 let a vypracoval více nežli 40 prototypů. Tupolev řídil ústřední sovětský aerodynamický ústav a kolem něho se skupila velká družina mladých leteckých konstruktérů. V Tupolevovi byl prý odhalen nepřítel lidu. Kladlo se mu za vinu, že stavěl letadla příliš těžká. Letadla, sestrojená Tupolevem, byla označována písmeny NT. Od jisté doby nelze již těchto iniciál na nových letadlech spatřiti.

J. Foitík.

O ČEM LIDÉ HOVOŘÍ.

Negušovi je zima.

Pamatujeme se živě na nedávné boje Italů z Habeši. Přiznejme si, že jsme předvídali mnohdy jiný konec této války, než jaký skutečně vzala. Mysleli jsme, že Italové jak šli rychle tam tak že rychle půjdou zpět. Ale stalo se jinak.

Habešané přes všechen houževnatý odpor svou samostatnost prohráli a bude to asi dlouho trvat, než ji zase — dojde-li k tomu vůbec — odzískají. Marně Negus prosil o pomoc. Nikdo se neodvážil do věci zasáhnouti aktivně. Konečně byl nucen prohravší císař svou vlast opustiti, aby tam v exilu čekal na znovuzrození své otčiny.

Četli jsme tehdy v novinách, jaké vezl sebou do ciziny poklady. Nyní překvapuje zpráva, že prý Negus žije v nouzi, takže nemá ani dostatek prostředku k tomu, aby mohl vytápěti všechny místností svého příbytku za vyjímkou dětského pokoje. Nyní se dokonce snaží prodati poslední svůj povoz a dům v němž zůstává a v němž s ním bydlí asi dvaadvacet jeho příbuzných. Haile Selassie prohlásil, že žije ze svého malého kapitálu, který se citelně tenčí. Kam se poděl tedy pohádkový císařův poklad?

Za 6.000 let.

Zajisté by nás to zajímalo, kdybychom dnes mohli promítati filmy, pořízené v dobách starých egiptských faraonů, tedy staré kolem 6.000 let. Touto asi myšlenkou je veden rektor americké university v Ogelhortpu dr. Jacoba, který chce zachovati dnešní filmy pro lidstvo, které bude žíti za 6.000 let. Vybral si k tomu nedávno pořízený barevný film „Zrodila se nová hvězda“, v němž hrají hlavní úlohy Janet Goynorová a Frederic March. Tento film byl uložen do rzi odolávajícího pouzdra o neobyčejně silných stěnách, jehož vnitřek byl naplněn dusíkem, načež bylo pouzdro hermeticky uzavřeno. Takto opatřený film byl uložen do dutiny ve skále vysekáné a znovu zazděné, která má být otevřena až v roce 8113.

Jak se tento film bude líbiti našim prapotomkům po 6.000 let a co na něm shledají zvláštního?

Lékářské umění.

Mozek se považoval do nedávna za nejnebezpečnější místo pro zranění. Ale dnešní věda a chirurgická dovednost tento názor překonává. Tak před nedávnem byla provedena primářem doktorem Holzem ve Vsetíně operace hlavy těžce zraněného šofere. Při automobilové nehodě vnikla mu střepina do mozku. Nyní musela být vyňata a s ní i částečka mozku. Dr. Holz se nerozpakoval tuto zvláštní operaci provésti a svému pacientovi vyňal z hlavy 2 krychlové cm mozku. Zraněný operaci dobře přenesl a nyní se už značně pozdravuje.

---

10 hodin prohledávali členové GPU byt komisaře Litvinova.

Londýnský „Daily Expres“ sděluje z Moskvy, že členové tajné policie GPU navštívili v Moskvě byt sovětského komisaře pro zahraničí Litvinova a prohledali jej. Prohlídka prý trvala deset hodin. Členové GPU od-

CENY OBILÍ.

Záznam 22.XI. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl.	22.50	za 100 kg	
Pšenice	„	26.50		„
Ječmen	„	18.75		„
Oves	„	18.50		„
Hrečka	„	18.—		„
Proso	„	18.50		„
Řepák	„	57.—		„
Hrách	„	30.—		„
Seno	„	10.—		„
Sláma	„	6.—		„
Jetel	„	120.—		„

302.

Kníže stával se milým a ptal se ho na poměry v Nizze. Doporučil mu, kde by si měl nalézti hotel a vyslovil naději, že se budou častěji vídat a že se shledají také v Monte Carlu. Vlak vjel na nádraží a kníže louče se s Arturem, znovu mu kladl na srdce, aby ho vyhledal.

V menším elegantním hotelu pronajal si Artur pokoj a vyšel ven rozhlednouti se po městě. Byl teprve počátek saisony, ve většině hotelů bylo teprve vše připravováno na příchod hlavního proudu cizinců. Ale již se na nábřeží objevovaly elegantní dámy velkého světa a ve výkladních skříních vystaveny přepychové věci pro bohaté návštěvníky, kteří zde trávili zimu. Prošel město a unaven vracel se do hotelu, aby si odpočinul po obtížné jízdě.

Vzpomínal na Ředhoř, představoval si, co se tam asi nyní děje. Strýc i teta ho napadli a vedle nich nepříjemná tvář Rotbernova. I na Alici myslil. živě ji viděl, hrdou krásku, která ho chladem svým odpudila a která nyní násilím se ho chtěla zmocniti. Miladina tvář připadala mu vedle ní jako porosený květ a žhavá touha po ní jím zalomcovala. Nešťastné dítě, proč mu neoznámila, kde se nachází. Byl by místo sem jel za ní a u ní by se byl nejlépe uklidnil. Spatří ji ještě někdy? Nerozešli se snad navždycky?

303.

Pozdě usínal a ráno cítil, jak je vysílen, jak se ho zmocňuje omrzelost a jak bláhově utíkal do světa, když ho přece nepříznivý osud všude dohoní. Proč se dával včera uchvacovati citem a vypravoval knížeti takové důvěrné věci, jimž on jistě nerozuměl a jež nepochopil. Jak by mohl takový bonvivant porozuměti jeho duševnním vnětům a zápasům. Jistě se v duchu soustrasně usmíval a po čase bude dávati v jiné společnosti svou příhodu s ním k lepšímu. Nepůjde k němu a vyhne se mu, aby naznačil, že nechce býti nikomu na obtíž a že ani sám nechce býti obtěžován.

Líně utíkalo mu dopoledne a když pojedl, napadlo ho Monte Carlo. Snad by se tam mohl přece podívat. Správně pravil kníže, že by bylo bláhové, aby se vyhýbal místu, které tolik zástupů k sobě přitahuje. Půjde tam, shlédne vše a vrátí se záhy domů.

Převlékl se a když zastrkával tobolku do kapsy, chvíli uvažoval. Má vzíti s sebou všechny peníze? Což začne-li hrát a bude prohrávat? Mohl by prohráti všechno a potom by opravdu nezbývalo než dovolávati se pomoci knížete nebo doželbrávat se příspění strýcova, aby se dostal nazpět. To neučiní, kdyby opravdu nezbývalo, než sáhnout k revolveru. Již otevíral tobolku, aby část peněz

nesli z bytu šest kufrů plných zabavených dokumentů. Litvinov navštívil Stalina a protestoval proti prohlídce.

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec 20.XI.

V prošlém týdnu zaznamenaly ceny žateckého chmele dále pokles o 50 až 100 Kč na centu, takže dnešní ceny chmele jsou pro výrobce již daleko nerentabilní. Poklesem byly tentokráte postiženy všechny jakosti i když největší tlak byl u chmelů středních. Důvody tohoto dalšího poklesu, projevujícího se již od počátku listopadu, možno hledati nejen ve spekulacích obchodu á la baise, ale i, jak v kruzích odchodních se tvrdí, i v okolnostech, které prokazují, že sklizně chmele na evropském kontinentu nebudou přece jen tak nízké, jak se původně odhadovalo. Zejména na trhu bylo debatováno o zásobách chmele, které se najednou v Německu objevily, i když jsou jakostně málo významné. Také z Ameriky, která ve vývoji letošního žateckého trhu hraje rozhodující roli, váznou příkazy ke koupím chmele, poněvadž i tam pivovary vyčkávají, zda přerušení hospodářské konjunktury je jen dočasné. Nicméně je vyslovováno přesvědčení, že Amerika, kde výstav piva stále stoupá, bude ještě chmel potřebovati, tak jako naše pivovary, které nejsou ještě zplna kryty. Z nedostatku příkazů snaží se obchod podnítiti poptávku tím, že oferuje nižší ceny, což má pak za následek, že kupuje na venkově levně. I v tomto týdnu byly koupeny obchodem velké položky levných chmelů, takže se opětně na venkově zmenšily zásoby chmele, které jsou nižší než loňského roku. Placené ceny žateckého chmele se pohybují

od Kč 550·— až 850·—,
výběrové až Kč 900·— za 50 kg.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dodnes 96.101 c. c. žateckého chmele letošní sklizně.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskarna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.